

CSU

ทุกกลุ่มสาระ • ทุกวิชา • ทุกชั้นปี

โครงสร้างรายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด สาระภูมิศาสตร์ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560)
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

คำอธิบายรายวิชา

สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

รายวิชาพื้นฐาน

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

เวลา 80 ชั่วโมง/ปี

ศึกษาความสำคัญของพระพุทธศาสนาในฐานะที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมและหลักในการพัฒนาชาติไทย พุทธประวัติตั้งแต่เสด็จกรุงกบิลพัสดุ์จนถึงพุทธกิจสำคัญ รวมถึงองค์ประกอบและความสำคัญของพระไตรปิฎก แสดงความเคารพพระรัตนตรัย ปฏิบัติตามไตรสิกขา และหลักธรรมโอวาท 3 ในพระพุทธศาสนา เพื่อการพัฒนาตนเองและสิ่งแวดล้อม ประพฤติตนตามแบบอย่างการดำเนินชีวิตและข้อคิดจากประวัติสาวก ชาดก และศาสนิกชนตัวอย่าง จัดพิธีกรรมทางศาสนาที่ตนนับถืออย่างเรียบง่าย มีประโยชน์ และปฏิบัติตนถูกต้องในศาสนพิธี พิธีกรรม และวันสำคัญทางศาสนา และอภิปรายประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรม มีมรรยาทของความเป็นชาวพุทธที่ดี และเห็นคุณค่าของการสวดมนต์ แผ่เมตตา การมีสติและสมาธิเบื้องต้นในพระพุทธศาสนา เสนอวิธีการปกป้องคุ้มครองตนเองหรือผู้อื่นจากการละเมิดสิทธิเด็ก การปฏิบัติตนตามสถานภาพ บทบาท สิทธิเสรีภาพ และหน้าที่ในพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย คุณลักษณะของพลเมืองดี อธิบายโครงสร้าง อำนาจหน้าที่ และความสำคัญขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมถึงบทบาทหน้าที่ และวิธีการเข้าดำรงตำแหน่งของผู้บริหารท้องถิ่น เห็นคุณค่าวัฒนธรรมไทยและมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชน

อธิบายปัจจัยการผลิต เทคโนโลยีในการผลิตสินค้าและบริการ พฤติกรรมของผู้บริโภค สินค้าและบริการในชุมชน บทบาทหน้าที่เบื้องต้นของธนาคาร จำแนกผลดีและผลเสียของการกู้ยืม ประยุกต์ใช้แนวคิดของเศรษฐกิจพอเพียงในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ในครอบครัว โรงเรียน และชุมชน เห็นประโยชน์และเข้าใจถึงหลักการสำคัญของสหกรณ์ อธิบายลักษณะทางกายภาพของภูมิภาคตนเอง สถานที่สำคัญของภาคต่าง ๆ ความสัมพันธ์ของลักษณะทางกายภาพ และลักษณะสังคมในภูมิภาค สภาพแวดล้อมทางกายภาพที่มีอิทธิพลต่อการตั้งถิ่นฐาน และการย้ายถิ่นฐานของประชากร อิทธิพลของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ ผลที่เกิดจากการทำลายสภาพแวดล้อม แนวทางอนุรักษ์และรักษาสภาพแวดล้อมในภูมิภาค

โดยใช้การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ด้วยการแสวงหาความรู้ การเรียนรู้ร่วมกัน การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การคิดวิเคราะห์ การอภิปราย การสรุปความรู้เป็นข้อมูลของตนเอง การฝึกปฏิบัติ รวมถึงการใช้ทักษะทางภูมิศาสตร์และการใช้เทคโนโลยีอย่างสร้างสรรค์

เพื่อให้เกิดความรู้และประสบการณ์ มีทักษะในศตวรรษที่ 21 ด้านการคิดวิเคราะห์และการแก้ปัญหา การทำงานเป็นทีม มีคุณธรรม จริยธรรม คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน เพื่อการดำเนินชีวิตของตนเองในสังคม และสามารถปฏิบัติตนโดยคำนึงถึงผลต่อการพัฒนาตนเอง สังคม

ตัวชี้วัด

มาตรฐาน	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
มฐ. ส 1.1	ป.5/1, ป.5/2, ป.5/3, ป.5/4, ป.5/6	ป.5/5, ป.5/7
มฐ. ส 1.2	ป.5/1, ป.5/3	ป.5/2
มฐ. ส 2.1	ป.5/2, ป.5/3	ป.5/1, ป.5/4
มฐ. ส 2.2	ป.5/1, ป.5/2	ป.5/3
มฐ. ส 3.1	ป.5/1, ป.5/3	ป.5/2
มฐ. ส 3.2	ป.5/1	ป.5/2
มฐ. ส 5.1	ป.5/1, ป.5/2	-
มฐ. ส 5.2	ป.5/1	ป.5/2, ป.5/3
	17 ตัวชี้วัด	10 ตัวชี้วัด

รวม 27 ตัวชี้วัด

โครงสร้างรายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษาฯ ป.5

 เวลา 80 ชั่วโมง

ชื่อหน่วย การเรียนรู้	มาตรฐาน การเรียนรู้/ตัวชี้วัด	สมรรถนะสำคัญ ของผู้เรียน	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)
หน่วย การเรียนรู้ที่ 1 ศาสนาของเรา	<p>ตัวชี้วัดระหว่างทาง</p> <p>มฐ. ส 1.1 ป.5/1 วิเคราะห์ความสำคัญของพระพุทธรูปหรือศาสนาที่ตนนับถือ ในฐานะที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมและหลักในการพัฒนาชาติไทย</p> <p>มฐ. ส 1.1 ป.5/2 สรุปพุทธประวัติตั้งแต่เสด็จกรุงกบิลพัสดุ์จนถึงพุทธกิจสำคัญ หรือประวัติศาสดาที่ตนนับถือตามที่กำหนด</p> <p>มฐ. ส 1.1 ป.5/3 เห็นคุณค่า และประพฤติตนตามแบบอย่างการดำเนินชีวิตและข้อคิดจากประวัติสาวก ชาดก/เรื่องเล่าและศาสนิกชนตัวอย่าง ตามที่กำหนด</p> <p>มฐ. ส 1.1 ป.5/4 อธิบายองค์ประกอบและความสำคัญของพระไตรปิฎก หรือคัมภีร์ของศาสนาที่ตนนับถือ</p> <p>มฐ. ส 1.1 ป.5/6 เห็นคุณค่าและสวดมนต์แผ่เมตตา มีสติที่เป็นพื้นฐานของสมาธิใน</p>	<p>1) สมรรถนะที่ 1 ความสามารถในการสื่อสาร</p> <p>2) สมรรถนะที่ 4 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต</p>	<p>การศึกษาพุทธประวัติหรือประวัติของศาสดาอื่น ย่อมทำให้ได้คุณธรรมอันเป็นแบบอย่าง เป็นแนวทางในการปฏิบัติ การแสดงความเคารพพระรัตนตรัย และปฏิบัติตนตามหลักไตรสิกขา</p> <p>หลักธรรมโอวาท 3 ในพระพุทธศาสนา หรือหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือ ย่อมทำให้สามารถพัฒนาตนและสิ่งแวดล้อมไปในทางที่ถูกต้อง การศึกษาพระไตรปิฎกหรือคัมภีร์ของศาสนาต่าง ๆ ประวัติสาวก ชาดก เรื่องเล่า และศาสนิกชนตัวอย่าง ย่อมทำให้ได้ข้อคิดจากคุณธรรมอันเป็นแบบอย่าง เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต</p> <p>ศาสนิกชนที่ดีพึงจัดกิจกรรมตามศาสนาที่ตนนับถืออย่างเรียบง่าย มีประโยชน์ ปฏิบัติตนในศาสนพิธี พิธีกรรม และวันสำคัญทางศาสนาอย่างเหมาะสม มีมรรยาท สวด</p>	20

ชื่อหน่วย การเรียนรู้	มาตรฐาน การเรียนรู้/ตัวชี้วัด	สมรรถนะสำคัญ ของผู้เรียน	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)
	<p>พระพุทธศาสนา หรือ การพัฒนาจิตตาม แนวทางของศาสนาที่ตน นับถือตามที่กำหนด</p> <p>มฐ. ส 1.2 ป.5/1 จัดพิธีกรรมตามศาสนาที่ ตนนับถืออย่างเรียบง่าย มีประโยชน์ และปฏิบัติ ตนถูกต้อง</p> <p>มฐ. ส 1.2 ป.5/3 มีมรรยาทของความ เป็นศาสนิกชนที่ดี ตามที่กำหนด</p> <p>ตัวชี้วัดปลายทาง</p> <p>มฐ. ส 1.1 ป.5/5 แสดงความเคารพพระ รัตนตรัย และปฏิบัติตาม ไตรสิกขาและหลักธรรม โอวาท 3 ใน</p> <p>พระพุทธศาสนาหรือ หลักธรรมของศาสนาที่ ตนนับถือตามที่กำหนด</p> <p>มฐ. ส 1.1 ป.5/7 ปฏิบัติตนตามหลักธรรม ของศาสนาที่ตนนับถือ เพื่อการพัฒนาตนเอง และสิ่งแวดล้อม</p> <p>มฐ. ส 1.2 ป.5/2 ปฏิบัติตนในศาสนพิธี พิธีกรรม และวันสำคัญ ทางศาสนา ตามที่ กำหนด และอภิปราย ประโยชน์ที่ได้รับจากการ เข้าร่วมกิจกรรม</p>		มนต์ แผ่เมตตา และมีสติที่ เป็นพื้นฐานของสมาธิ	

ชื่อหน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด	สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)
หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 หน้าที่พลเมือง	<p>ตัวชี้วัดระหว่างทาง</p> <p>มฐ. ส 2.1 ป.5/2 เสนอวิธีการปกป้องคุ้มครองตนเองหรือผู้อื่นจากการละเมิดสิทธิเด็ก</p> <p>มฐ. ส 2.1 ป.5/3 เห็นคุณค่าวัฒนธรรมไทยที่มีผลต่อการดำเนินชีวิตในสังคมไทย</p> <p>มฐ. ส 2.2 ป.5/1 อธิบายโครงสร้าง อำนาจหน้าที่และความสำคัญของการปกครองส่วนท้องถิ่น</p> <p>มฐ. ส 2.2 ป.5/2 ระบุบทบาทหน้าที่ และวิธีการเข้าดำรงตำแหน่งของผู้บริหารท้องถิ่น</p> <p>ตัวชี้วัดปลายทาง</p> <p>มฐ. ส 2.1 ป.5/1 ยกตัวอย่างและปฏิบัติตนตามสถานภาพ บทบาท สิทธิเสรีภาพ และหน้าที่ในฐานะพลเมืองดี</p> <p>มฐ. ส 2.1 ป.5/4 มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชน</p> <p>มฐ. ส 2.2 ป.5/3 วิเคราะห์ประโยชน์ที่ชุมชน จะได้รับจาก</p>	<p>1) สมรรถนะที่ 1 ความสามารถในการสื่อสาร</p> <p>2) สมรรถนะที่ 2 ความสามารถในการคิด</p> <p>3) สมรรถนะที่ 4 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต</p>	<p>เด็กทุกคนมีสิทธิในการมีชีวิตรอด สิทธิที่จะได้รับการปกป้อง สิทธิที่จะได้รับการพัฒนา สิทธิที่จะมีส่วนร่วม ดังนั้นทุกฝ่ายจึงต้องมีส่วนร่วมในการปกป้องคุ้มครองเด็กจากการละเมิดสิทธิ การอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุขในสังคมนั้น ทุกคนจะต้องปฏิบัติตนตามสภาพ บทบาท สิทธิเสรีภาพ และหน้าที่ของตนเองในฐานะพลเมืองดี วัฒนธรรมไทยและภูมิปัญญาท้องถิ่นมีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตในสังคมไทย ดังนั้นทุกคนจึงควรมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และเผยแพร่ วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชน การปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นการกระจายอำนาจ การปกครองส่วนกลางไปสู่ท้องถิ่น โดยมีการกำหนดโครงสร้าง อำนาจหน้าที่ บทบาทหน้าที่ วิธีการเข้าดำรงตำแหน่งของผู้บริหารท้องถิ่นอย่างชัดเจน มีการดำเนินงานที่ทำให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชน ดังนั้น การปกครองส่วนท้องถิ่นจึงมีความสำคัญต่อท้องถิ่น</p>	20

ชื่อหน่วย การเรียนรู้	มาตรฐาน การเรียนรู้/ตัวชี้วัด	สมรรถนะสำคัญ ของผู้เรียน	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)
	องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น			
หน่วย การเรียนรู้ที่ 3 เศรษฐศาสตร์ น่ารู้	ตัวชี้วัดระหว่างทาง มฐ. ส 3.1 ป.5/1 อธิบายปัจจัยการผลิต สินค้าและบริการ มฐ. ส 3.1 ป.5/3 อธิบายหลักการสำคัญ และประโยชน์ของ สหกรณ์ มฐ. ส 3.2 ป.5/1 อธิบายบทบาทหน้าที่ เบื้องต้นของธนาคาร ตัวชี้วัดปลายทาง มฐ. ส 3.1 ป.5/2 ประยุกต์ใช้แนวคิดของ ปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียงในการทำ กิจกรรมต่าง ๆ ใน ครอบครัว โรงเรียนและ ชุมชนอย่างเหมาะสมกับ งานและประหยัด มฐ. ส 3.2 ป.5/2 จำแนกผลดีและผลเสีย ของการกักขัง	1) สมรรถนะที่ 1 ความสามารถ ในการสื่อสาร 2) สมรรถนะที่ 3 ความสามารถ ในการ แก้ปัญหา 3) สมรรถนะที่ 4 ความสามารถ ในการใช้ ทักษะชีวิต	ปัจจัยการผลิตสินค้า และบริการ ประกอบด้วย ที่ดิน แรงงาน ทุน และ ผู้ประกอบการ และยังมี ปัจจัยอื่นที่เป็นตัวกำหนด ปริมาณสินค้าและบริการ ซึ่งส่งผลให้การผลิตสินค้า และบริการในแต่ละท้องถิ่น มีความแตกต่างกัน ธนาคาร เป็นองค์กรที่ทำ หน้าที่รับฝากเงินและให้ กู้ยืมเงิน ซึ่งการกู้ยืมเงินมี ทั้งผลดีและผลเสีย ปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียงมี หลักการสำคัญให้ ประชาชนดำเนินชีวิตอยู่ บนความพอประมาณ ความมีเหตุผล การมี ภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว เป็น แนวทางสำคัญในการทำ กิจกรรมต่าง ๆ ใน ครอบครัว โรงเรียน และ ชุมชน สอดคล้องกับ หลักการสำคัญของสหกรณ์ จึงควรนำหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงและ หลักการสำคัญของสหกรณ์ ไปประยุกต์ใช้ให้เกิด ประโยชน์	20
หน่วย การเรียนรู้ที่ 4 เรียนรู้ ภูมิศาสตร์	ตัวชี้วัดระหว่างทาง มฐ. ส 5.1 ป.5/1 สืบค้นและอธิบายข้อมูล ลักษณะทางกายภาพใน	1) สมรรถนะที่ 1 ความสามารถ ในการสื่อสาร	การรู้ตำแหน่ง ระยะ ทิศทางของภูมิภาค ลักษณะภูมิลักษณะที่สำคัญ ในภูมิภาคต่าง ๆ ของแผนที่	20

ชื่อหน่วย การเรียนรู้	มาตรฐาน การเรียนรู้/ตัวชี้วัด	สมรรถนะสำคัญ ของผู้เรียน	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)
	<p>ภูมิภาคของตนด้วย แผนที่และรูปถ่าย มฐ. ส 5.1 ป.5/2 อธิบายลักษณะทาง กายภาพที่ส่งผลต่อแหล่ง ทรัพยากรและสถานที่ สำคัญในภูมิภาคของตน มฐ. ส 5.2 ป.5/1 วิเคราะห์สิ่งแวดล้อมทาง กายภาพที่มีอิทธิพลต่อ ลักษณะการตั้งถิ่นฐาน และการย้ายถิ่นของ ประชากรในภูมิภาคของ ตนเอง</p> <p>ตัวชี้วัดปลายทาง มฐ. ส 5.2 ป.5/2 วิเคราะห์อิทธิพลของ สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ ที่ก่อให้เกิดวิถีการดำเนิน ชีวิตในภูมิภาคของตน มฐ. ส 5.2 ป.5/3 นำเสนอตัวอย่างที่ สะท้อนให้เห็นผลจาก การรักษาและทำลาย สิ่งแวดล้อม และเสนอ แนวทางในการจัดการ สิ่งแวดล้อมในภูมิภาค ของตน</p>	<p>2) สมรรถนะที่ 4 ความสามารถ ในการใช้ ทักษะชีวิต</p> <p>3) สมรรถนะที่ 5 ความสามารถ ในการใช้ เทคโนโลยี</p>	<p>ประเทศไทย ย่อมทำให้ เข้าใจถึงความสัมพันธ์ของ ลักษณะทางกายภาพกับ ลักษณะทางสังคมใน ภูมิภาคของตนเอง สภาพแวดล้อมทาง กายภาพมีอิทธิพลต่อ ลักษณะการตั้งถิ่นฐานและ การย้ายถิ่นฐานของ ประชากรในแต่ละภูมิภาค ซึ่งก่อให้เกิดวิถีชีวิตและ การสร้างสรรค์วัฒนธรรม ปัจจุบันมีผลกระทบที่เกิด จากการทำลายสภาพ แวดล้อมจึงควรร่วมมือกัน เสนอแนวคิดในการรักษา สภาพแวดล้อมในภูมิภาค ซึ่งจะส่งผลดีต่อการดำรง ชีวิตของมนุษย์</p>	